

# UNISEARCH (Unisearch Journal)

---

Volume 7 | Issue 1

Article 7

---

2020-01-01

## "รอยตัวเรา" วิจัยขึ้นสำคัญไหน ?

ทวิวงศ์ ศรีบุรี

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/unisearch>



Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

---

### Recommended Citation

ศรีบุรี, ทวิวงศ์ (2020) ""รอยตัวเรา" วิจัยขึ้นสำคัญไหน ?," *UNISEARCH (Unisearch Journal)*: Vol. 7: Iss. 1, Article 7.  
DOI: 10.58837/CHULA.UNISEARCH.7.1.6  
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/unisearch/vol7/iss1/7>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in UNISEARCH (Unisearch Journal) by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact [ChulaDC@car.chula.ac.th](mailto:ChulaDC@car.chula.ac.th).



# วินัยนั้นสำคัญไฉน ?



Designed by Freepik.com

ช่วงเวลาที่ผ่านมา โดยเฉพาะในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มักมีการพูดกันอย่างกว้างขวางว่า “คนไทยเป็นคนที่ไม่วินัย” ทำสิ่งต่าง ๆ ตามความต้องการของตน หากต้องการจะทำอะไร จะต้องทำได้ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นตามมา ทั้งผลกระทบกับผู้อื่นและผลกระทบต่อสังคม คนเหล่านี้ซึ่งเป็นคนบางส่วน of สังคมที่มักอ้างสิทธิมนุษยชนหรือสิทธิส่วนบุคคล และโดยมากคนเหล่านี้มีโชคนที่ไม่มีความรู้ แต่ในทางกลับกันกลับเป็นคนที่มีความรู้ และ/หรือมีอำนาจหน้าที่ที่พยายามจะใช้ความรู้หรืออำนาจที่มีในการหลีกเลี่ยงวินัย ซึ่งในหลายกรณีประชาชนทั่วไป ต่างสงสัยว่า ในขณะที่กลุ่มคนเหล่านี้พยายามเรียกร้องสิทธิของตนในการกระทำใด ๆ อันก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลอื่น ๆ/สังคมส่วนรวม เคยปฏิบัติตนหรือกระทำสิ่งใดที่อยู่ในวินัยหรือไม่ หรือเคยสอนคนในครอบครัวให้มีวินัยหรือไม่

“...วินัยแท้จริงมีอยู่สองอย่าง อย่างหนึ่งคือ วินัยตามที่ทราบกันและถือกัน อันได้แก่ข้อปฏิบัติที่บัญญัติไว้เป็นกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ถือปฏิบัติ อีกอย่างหนึ่งคือ วินัยในตนเองที่แต่ละคนจะต้องบัญญัติขึ้น สำหรับคอยควบคุมบังคับให้มีความจริงใจและให้ประพฤติปฏิบัติตามความจริงใจนั้นอย่างมั่นคง มีลักษณะเป็นสัจจาธิฐานหรือการตั้งสัตย์สัญญาให้แก่ตัว วินัยอย่างนี้จัดเป็นตัววินัยแท้ เพราะให้ผลจริงและแน่นอน ยิ่งกว่าวินัยที่เป็นบทบัญญัติ ทั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเกื้อกูลให้การถือการใช้นัยที่เป็นบทบัญญัตินั้น ได้ผลเที่ยงตรง ถูกต้องสมบูรณ์ เต็มเปี่ยมตามเจตนารมย์...”

(พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานแก่นายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในงานพระราชทานกระบี่ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2524)

ความหมายของคำว่า “วินัย” หรือ Discipline หมายถึง เครื่องควบคุมพฤติกรรมของคน คำว่า “วินัย” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึงระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ คนไทยทุกคนรู้จักคำนี้มาตั้งแต่เกิด ผ่านการสอนทั้งในระบบและนอกระบบ แต่สิ่งที่เราเห็นจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมือง การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สถานการณ์ภัยพิบัติต่าง ๆ หรือสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 กลับพบว่า คนไทยบางกลุ่มแสดงความไม่มีวินัยอย่างชัดเจน พยายามหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสังคม หรือการร้องขอของรัฐ ซึ่งเป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่กำลังปฏิบัติและถือปฏิบัติเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม โดยกลุ่มคนเหล่านี้พยายามอ้างสิทธิต่าง ๆ เช่น สิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิมนุษยชน ซึ่งแสดงถึงความเห็นแก่ตัวเอาแต่ได้ ทั้งในกลุ่มคนที่มีความรู้สูงหรือผู้ที่ด้อยปัญญา ทำให้เกิดการโต้เถียงและกระทบกระทั่งกันทั้งทางตรงและทางอ้อมในสังคมไทยหลากหลายกลุ่ม

เนื่องจาก วินัย คือ ลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกมาในรูปแบบของ 1) การควบคุมตนเองได้ 2) การปฏิบัติตามการนำ 3) การอยู่ในระเบียบแบบแผน และ 4) มีความเป็นระเบียบ ดังนั้น การมีวินัยจึงเป็นเสมือนหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นอยู่ที่ใด จะทำอะไร อยู่ในสถานะใด เช่น เป็นประชาชนทั่วไป เป็นข้าราชการ เป็นทหารตำรวจ เป็นต้น ต่างล้วนต้องมีวินัยและที่สำคัญ การปฏิบัติตนนั้นต้องไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น

ยกเว้นสำหรับข้าราชการ ทหาร และตำรวจที่ต้องอยู่ในกรอบวินัยที่ถูกกำหนดหรือสร้างขึ้นมาเพื่อให้เหมาะสมกับการบริหารและสั่งการตามกฎหมาย เนื่องจากข้าราชการ ทหาร และตำรวจ ต่างมีหน้าที่ในการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ ตามมติคณะรัฐมนตรี นโยบาย ระเบียบ และแบบแผนของทางราชการที่ได้กำหนดไว้ในทางกลับกัน หากข้าราชการ ทหาร และตำรวจ กระทำการใด ๆ ที่เป็นการผิดต่อวินัยจะต้องถูกทำโทษตามกฎหมายและระเบียบที่กำหนดไว้เช่นกัน

การประพฤติปฏิบัติตนของบุคคลอยู่บนพื้นฐานของสิทธิและเสรีภาพ ในขณะเดียวกัน สิทธิและเสรีภาพนั้น ๆ ต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นเช่นเดียวกัน รวมทั้ง สิทธิและเสรีภาพในการกระทำใด ๆ ต้องอยู่ภายใต้กฎ ระเบียบและกฎหมายของประเทศ ดังนั้น การมีวินัยของคนในชาติจะทำให้สังคมมีระเบียบ มีความสงบ และเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้สามารถพัฒนาให้ชาติเจริญรุ่งเรืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รุจิรัฐ สาร และคณะ (ม.ป.ป. : 17) ได้แบ่งวินัยออกเป็น 3 ประเภท แต่ละประเภทมีแนวทางปฏิบัติแตกต่างกัน ดังนี้

- 1) ระเบียบวินัยส่วนตัว หมายถึง กฎเกณฑ์แนวปฏิบัติหรือคติประจำใจ ซึ่งแต่ละคนจะแตกต่างกันออกไป เพราะแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะตัวไม่เหมือนกัน เช่น เพศ วัย ฐานะทางสังคม ระดับการศึกษา หน้าที่การงาน หรือค่านิยม เช่น การตรงเวลา เป็นต้น



- 2) ระเบียบวินัยในหน้าที่ หมายถึง กฎเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติเกี่ยวข้องกับหน้าที่การงาน เช่น วินัยของครอบครัวที่ทุกคนในบ้านจะต้องปฏิบัติในฐานะบิดามารดา ลูกหลาน หรือผู้อาศัย วินัยของโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เช่น การแต่งกาย การทำความเคารพ เป็นต้น
- 3) ระเบียบวินัยทางสังคม หมายถึง แนวปฏิบัติอันดีที่ทุกคนในสังคมยึดถือปฏิบัติเหมือนกัน มีลักษณะเหมือนกับวินัยส่วนตัวและวินัยในหน้าที่ แต่วินัยทางสังคมมีความหมายที่กว้างกว่า เช่น มารยาท กฎหมาย จารีตประเพณี หลักปฏิบัติทางศาสนา เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้นจะพบว่าระเบียบวินัยทางสังคมเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของสังคม ซึ่งหมายถึง แนวปฏิบัติอันดีของทุกคนในสังคมที่ควรยึดถือปฏิบัติเช่นเดียวกัน มีลักษณะเหมือนกับวินัยส่วนตัวและวินัยในหน้าที่ แต่วินัยทางสังคมมีความหมายที่กว้างกว่า เช่น มารยาท กฎหมาย จารีตประเพณี หลักปฏิบัติทางศาสนา เป็นต้น ถึงแม้ว่าในแต่ละพื้นที่อาจจะมียินัยทางสังคมที่แตกต่างกัน แต่การมีวินัยจะสามารถทำให้สังคมดีขึ้น เช่น วินัยในการอ่านหนังสือหรือทำการบ้าน หลังเลิกเรียนของเด็ก ๆ วินัยในการตรงต่อเวลา วินัยในการมีสัมมาคารวะต่อผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า หรือวินัยในการเคารพต่อกฎหมาย เช่น วินัยในการขับรถ คือ ขับชิดเลนซ้ายเมื่อขับรถช้า เพื่อลดการทำให้การจราจรติดขัดและลดอุบัติเหตุจากการแข่งเลนซ้ายของผู้ที่ขับรถเร็วกว่า เป็นต้น

สำหรับวินัยที่สำคัญที่ทุกคนต้องมี คือ วินัยส่วนตัวและวินัยทางสังคม เพราะวินัยเหล่านี้เป็นเสมือนสิ่งที่ทุกคนต้องทราบและยึดถือเป็นแนวปฏิบัติหรือเป็นวัฒนธรรมที่แต่ละพื้นที่เคยปฏิบัติ เช่น ประเพณีวัฒนธรรมของคนไทยที่มีการไหว้เพื่อการทักทาย เพื่อเคารพผู้อาวุโสหรือเพื่อกิจกรรมอื่น ๆ ที่ถือว่าเป็นประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยคนไทยเกือบทุกคนจะต้องมี “คุณธรรม” ที่หมายถึง สภาพคุณงามความดี และมี “จริยธรรม” ที่หมายถึง ความประพฤติหรือพฤติกรรมที่ดีอย่างใดก็ได้ ปัจจุบันมีคนรุ่นใหม่บางกลุ่มพยายามปรับเปลี่ยนวินัยในประเพณีวัฒนธรรมของคนไทยไปในแบบต่างประเทศโดยการจับมือเพื่อเป็นการทักทาย ไม่ต้องมีการเคารพผู้อาวุโสกว่า โดยให้คิดว่าทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน หากยังคงเป็นเช่นนี้ต่อไป ในอนาคตประเทศไทยก็อาจจะไม่มีคำว่าวินัย คุณธรรม และจริยธรรมอย่างแน่นอน



จากการขอรับรองของรัฐบาลในช่วงภาวะวิกฤติ โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 คือการขอให้ประชาชนทั้งประเทศปฏิบัติตามแนวทางหรือมาตรการที่กำหนด ตัวอย่างเช่น “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” ซึ่งเป็นการขอรับรองให้ประชาชนอยู่บ้านและอยู่ห่างจากกันตามระยะที่กำหนด เพื่อเป็นการยับยั้งเชื้อโรคที่แพร่กระจายอย่างกว้างขวาง ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีเอกสารหรือผลงานวิจัยใดสามารถบ่งชี้ได้อย่างชัดเจนว่าการกระจายเชื้อโรคแท้จริงแล้วเป็นอย่างไร เนื่องจากโรคโควิด-19 เป็นโรคอุบัติใหม่ และเกิดการระบาดอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ข้อมูลต่าง ๆ ของโรคและระบาดวิทยาของโรคจึงยังไม่มีข้อมูลและรูปแบบที่ชัดเจนมากนัก รวมทั้ง การควบคุมโรคโดยใช้ยาและวัคซีนจึงเป็นเรื่องยาก ดังนั้น การหามาตรการในการป้องกันการติดเชื้อและการระบาดจึงจำเป็นอย่างมาก เพราะไม่มีผู้ใดทราบว่ามีใครติดเชื้อโรคติดตัวมาบ้าง เชื้อโรคกระจายตัวในรูปแบบใด การป้องกันตัวเองและป้องกันการกระจายตัวของเชื้อโรคไปยังผู้อื่นจึงเป็นมาตรการที่ดีที่สุดในช่วงของการศึกษาวิจัย การป้องกัน ควบคุม และแก้ไข ทั้งนี้ การที่หน่วยงานรับผิดชอบได้เสนอแนะให้อยู่บ้านหรืออยู่ห่างกันในระยะที่เหมาะสมเพื่อลดปัญหาการแพร่กระจาย จึงเป็นมาตรการที่เหมาะสมและสามารถแก้ปัญหาและป้องกันการระบาดอย่างรวดเร็วได้ในระดับหนึ่ง และต่อไปหากการศึกษาวิจัยพบมาตรการแก้ไขได้อย่างชัดเจน หน่วยงานที่รับผิดชอบอาจมีการกำหนดมาตรการในการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขในรูปแบบอื่นได้

การที่โลกในยุคปัจจุบันที่โซเชียลมีเดียมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของคนไทยเป็นอย่างมาก การนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ของสื่อมวลชนหรือผู้ให้ข่าวสารจึงเป็นวินัยทางสังคมอย่างหนึ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นที่สื่อมวลชนและผู้ให้ข่าวสารต้องตระหนัก เนื่องจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านโซเชียลมีเดียมีความรวดเร็วมาก หากข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ไปเป็นข่าวปลอมย่อมส่งผลให้เกิดความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง และอาจสร้างความตื่นตระหนกของประชาชนได้ โดยเฉพาะในช่วงที่

สถานการณ์ไม่ปกติ เช่น การเกิดสถานการณ์ปัญหาทางการเมือง สถานการณ์โรคระบาด เป็นต้น เช่น การเผยแพร่ข้อมูลว่าจะมีการปิดพื้นที่บางพื้นที่ หรือ การเผยแพร่ข่าวว่ารัฐบาลจะมีการออกมาตรการห้ามออกนอกเคสสถานในช่วงระยะเวลาที่กำหนด (curfew) ตลอด 24 ชั่วโมง ส่งผลให้ประชาชนเกิดความตื่นตระหนก กักตุนสินค้าและของที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน จึงทำให้เกิดการกักตุนสินค้าจนสินค้าขาดตลาด ราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เกิดความแออัดของคนในห้างสรรพสินค้าและห้างขายส่งต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่อยู่ภายใต้มาตรการการเว้นระยะห่างทางสังคม เป็นต้น

การกักตุนสินค้า ซึ่งทำให้เกิดสินค้าขาดตลาด และการสร้างราคาสินค้าให้เพิ่มสูงขึ้น นับเป็นอีกหนึ่งพฤติกรรมที่ไม่มีวินัยทางสังคมเช่นกัน ดังจะเห็นได้จาก สถานการณ์การขาดตลาดของหน้ากากป้องกันเชื้อโรคหรือหน้ากากอนามัย ในช่วงเวลาที่ผ่านมาที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 ที่พบว่า หน้ากากที่ใช้ป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค โดยเฉพาะ หน้ากากอนามัยและหน้ากากที่ใช้ทางการแพทย์ และหน้ากากเพื่อสุขอนามัยที่ดีของประชาชนนั้น เกิดปัญหาการขาดตลาด และราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมากและรวดเร็ว โดยราคาสินค้าเพิ่มสูงกว่าราคาสินค้าตามที่รัฐบาลกำหนด ทั้งนี้ ปัญหาการกักตุนสินค้าและการขึ้นราคาหน้ากากป้องกันเชื้อโรค/หน้ากากอนามัยนี้ เป็นปัญหาด้านวินัยทางสังคม ที่ไม่เพียงเป็นการฉวยโอกาสในการหาผลประโยชน์จากการกระจายตัวของโรคระบาดแล้ว ยังเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคคนไทยด้วยกันเอง และเมื่อมีการจับกุมผู้ค้าที่เอาเปรียบเหล่านี้ ส่วนใหญ่ก็อ้างว่า “รู้เท่าไม่ถึงการณ์” ทั้ง ๆ ที่การขาดวินัยของคนเหล่านี้เป็นการก่อให้เกิดปัญหาให้กับผู้อื่นโดยตั้งใจ และยังเป็นสาเหตุที่ทำให้การระบาดของโรคแพร่กระจายเพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง

นอกจากนั้นยังได้เห็นตัวอย่างของการไม่มีวินัยทางสังคมจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 อีกตัวอย่างหนึ่ง คือ เมื่อมีการประกาศปิดพื้นที่/สถานที่บางประเภท และการห้ามออกจากเคสสถานตามเวลาที่กำหนด เพื่อการป้องกันการแพร่กระจายของโรค ยังเห็นได้ว่า พบการฝ่าฝืนเป็นจำนวนมากในหลาย ๆ พื้นที่ ซึ่งการฝ่าฝืน

ข้อกำหนดต่าง ๆ ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า คนบางกลุ่มไม่ใส่ใจและไม่เคารพกฎ ระเบียบ และไม่มีวินัยทั้งต่อตนเองและต่อสังคม จากเหตุการณ์การไม่มีวินัยของคนบางกลุ่มและการไม่เคารพกฎและระเบียบต่าง ๆ ในหลายกรณีผู้รับผิดชอบจึงจำเป็นต้องใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อบริหารจัดการสถานการณ์ที่ไม่ปกติให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ลดและแก้ไขปัญหาการแพร่กระจายของเชื้อโรคซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบสูงต่อสังคมและประเทศชาติ

จะเห็นได้ว่า การมีวินัยพื้นฐาน เป็นข้อควรปฏิบัติหรือข้อควรละเว้นสำหรับประชาชนทั่วไปทุกระดับอายุ ปัจจุบันคนไทยมักคิดเสมอว่าวินัยพื้นฐานใช้สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่ดี โดยทั่วไปใช้กับทุกองค์กรหรือหน่วยงาน เช่น การตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์สุจริต ความสามัคคี ความจงรักภักดี แต่แท้จริงแล้ววินัยพื้นฐานนั้นจำเป็นสำหรับคนไทยทุกคน มิใช่เฉพาะผู้ปฏิบัติงานเท่านั้น เพียงแต่ประชาชนแต่ละคน แต่ละกลุ่ม แต่ละระดับอายุอาจมีวินัยพื้นฐานที่แตกต่างกัน ในภาพรวมแล้วการมีวินัยพื้นฐานสามารถทำให้การมีวินัยทางสังคมดีขึ้น

คำว่า “การมีวินัย” จึงมีความหมาย มีความสำคัญ และมีความจำเป็นสำหรับคนไทยอย่างมาก เพราะในหลายเหตุการณ์ที่ผ่านมาจะเห็นได้ชัดเจนว่า คนไทยบางกลุ่มไม่มีวินัย ไม่สนใจในการปฏิบัติตามข้อกำหนดทั้งในช่วงเวลาปกติและในสถานการณ์ไม่ปกติ คิดแต่สิ่งที่ตนเองต้องการทำหรือต้องการให้ได้มา และหากไม่ได้ดังใจก็เรียกร้องสิทธิตามช่องทางต่าง ๆ บางคนก็อ้างสิทธิมนุษยชนหรืออ้างกฎบัตรต่าง ๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่ตนเองต้องการ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลอื่นและสังคม ดังนั้น การมีวินัยของคนในชาติซึ่งต้องครอบคลุมถึงการมีคุณธรรมและจริยธรรม อาจเป็นปัญหาหลักที่รัฐบาลต้องพิจารณาอย่างจริงจัง ในช่วงระยะเวลาอันสั้นนี้ว่า คนไทยควรเรียนรู้ว่าวินัยพื้นฐานวินัยต่อสังคมเป็นอย่างไร ควรมีแนวปฏิบัติอย่างไร สิ่งใดทำได้ สิ่งใดทำไม่ได้ โดยเฉพาะสำหรับกับคนที่มีความรู้และวัยต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นอายุมากหรือน้อย รวมทั้งต้องมีการให้ความรู้และวิธีปฏิบัติแก่นักเรียนระดับชั้นต่าง ๆ อย่างชัดเจน เพื่อให้เด็ก ๆ เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีวินัยในทุกด้าน

#### เอกสารอ้างอิง

รุจิร ภูสาระ และคณะ. ม.ป.ป. แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนากระบวนการหลักสูตรใหม่ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.